

Zápisnica č. 284

zo zasadnutia P-SCHEMS dňa 26. júna 2024

Prítomní členovia P-SCHEMS:

L. Švorc, M. Halinkovičová, V. Milata, R. Fišera, D. Gyepesová, Z. Cibulková, I. Šalitraš, J. Moncol'

Originál prezenčnej listiny je k dispozícii na sekretariáte SCHEMS.

Neprítomní členovia P-SCHEMS:

ospravedlnení - M. Jerigová, M. Procházka, R. Góra, E. Viglašová, R. Oriňaková, P. Šimon

Prizvaný člen SCHEMS:

M. Drábik – ospravedlnil sa

Forma zasadnutia: prezenčná

Začiatok zasadnutia: 8:30

Ukončenie zasadnutia: 10:15

Program zasadnutia:

1. Otvorenie zasadnutia, prezencia
2. Stav hospodárenia SCHEMS
3. Chemické horizonty
4. Databáza, web, Newsletter, FB, LinkedIn
5. ChemZi – Chemické zvesti
6. Ceny SCHEMS pre študentov (najlepšie záverečné práce)
7. Informácie zo SNK IUPAC, EuChemS, Chemistry Europe
8. Rozličné

K jednotlivým bodom:

1. Otvorenie zasadnutia, prezencia

Zasadnutie P-SChemS otvoril a viedol predseda SChemS Ľ. Švorc. **Prezentovalo sa 8 členov P-SChemS.** V úvode Ľ. Švorc privítal prítomných členov predsedníctva.

2. Stav hospodárenia SChemS

M. Halinkovičová uviedla prehľad o stave hospodárenia SChemS (za máj a jún 2024).

Príjem:

2%: 978,89 € (spolu na účte 2%: 1207,33 €)

Členské účty: 145 €

Spolu: 1123,89 €

Účet 9053:

29.05.2024 500 € Alza poukážky (najlepšie diplomové práce)

06.06.2024 10 € Poplatok výpis z registra OZ

05.06.2024 200 € Alza poukážky (LŠCH)

20.06.2024 89,20 € Boháč - zasadnutie IUPAC

Spolu: 799,20 €

Účet 2012:

mzdy 04/2024 466,02 €

mzdy 05/2024 466,02 €

Spolu: 932,04 €

Výdavky spolu: 1731,24 €

3. Chemické horizonty

I. Šalitraš podal informáciu o tretej tohtoročnej prednáške v rámci Chemických horizontov, ktorá sa uskutočnila kombinovanou (online a prezenčnou) formou dňa **12. 6. 2024 o 14:00** v spolupráci s Oddelením anorganickej chémie FCHPT STU v Bratislave. Pozvanie na prednášku prijal zahraničný hosť, **maďarský profesor Béla Gyurcsik z Katedry molekulárnej a analytickej chémie Segedínskej univerzity v Maďarsku.** V prednáške s názvom „*Metal ions affecting antibiotic action*“ sa poslucháči dozvedeli o dôležitej úlohe iónov prechodných kovov ovplyvňujúcich účinkov antibiotík. Prof. Gyurcsik demonštroval možnosti detekcie interakcií kationov Ni(II), Zn(II), Cd(II) a Hg(II) s β -laktamázou a NCoIE7 nukleázou, ako aj možnosti ovplyvnenia katalytickej aktivity spomenutých systémov s antibiotikom ampicilín. Záznam prednášky je uverejnený na YouTube kanáli Chemických horizontov www.youtube.com/watch?v=LURrtR9F9PQ. I. Šalitraš sa poďakoval Ing. Matejovi Babjakovi, PhD. za prípravu a technické zabezpečenie živého prenosu (PC, kamera, mikrofón) v rámci posledných dvoch prednášok Chemických horizontov. **P-SChemS schválilo M. Babjakovi odmenu vo forme darčekovej poukážky na nákup v hodnote 100 €.**

4. Databáza, web, Newsletter, FB, LinkedIn

Databáza SChemS eviduje aktuálne 911 členov spoločnosti (z toho je 37 čestných členov). Bol zverejnený májový Newsletter, dostupný je na stránke schems.sk/newsletter/. V súčasnosti evidujeme **1074 sledovateľov nášho FB** (nárast o 10 sledovateľov v porovnaní s májom 2024).

Zoznam konferencií je priebežne vedený v kalendári na webe SChemS (schems.sk/konferencie/), kde je dostupný pre čitateľov a širokú odbornú verejnosť. Odkaz na konferencie sa pravidelne objavuje aj v Newslettroch. Príspevky sú priebežne zverejňované aj na sociálnej sieti LinkedIn (www.linkedin.com/company/schems-sk).

5. ChemZi – Chemické zvesti

Nové číslo časopisu **ChemZi – Chemické zvesti (20/1 2024)** je v štádiu prípravy (s uzávierkou dodania príspevku do konca augusta). V. Milata upozornil na vizuál nového čísla, úvodnú stranu a možnosť publikovania v rámci licencie *Creative Commons*. Začiatkom júla bude zasadať Redakčná rada časopisu.

6. Ceny SChemS pre študentov (najlepšie záverečné práce)

V rámci každoročného udeľovania **Ceny SChemS za najlepšiu záverečnú prácu v odbore Chémia za akademický rok 2023/2024** boli vyhodnotené nominácie od niektorých fakúlt s chemickým zameraním.

V prípade **FCHPT STU v Bratislave** bolo nominovaných celkovo 6 diplomových prác (Urban, Mrkvicová, Bednár, Okanovič, Vidošovič, Boršová). Víťazom sa stal **Ing. Krištof Urban** (školiťel: prof. Ing. Ivan Špánik, PhD.) s diplomovou prácou s názvom „*Optimalizácia vzorkovania veľkých objemov vôd pomocou SPE a validácia GC-MS metód pre stanovenie vybraných prioritných zlúčenín*“.

V prípade diplomových prác z **PriF UK v Bratislave** boli nominovaní 4 študenti (Ošťadnický, Koťuhová, Bugriová, Krotká). Víťazkou sa stala **Mgr. Martina Bugriová** (školiťelka: doc. RNDr. Eva Viglašová, PhD.) s diplomovou prácou s názvom „*Inovatívne separačné postupy a príprava vzoriek pre stanovenie izotopov jódu*“.

Z **FPV UCM v Trnave** prišli 3 nominácie (Kendrová, Síkeľ, Rezbárik) za najlepšie diplomové práce. Víťazom sa stal **Ing. Šimon Rezbárik** (školiťel: doc. RNDr. Miroslav Horník, PhD.) s diplomovou prácou s názvom „*Solidifikácia nebezpečných odpadov do geopolymérnych matric*“.

V prípade **FPV UMB v Banskej Bystrici** boli nominované 3 práce (Husák, Kušíková, Mekelová). Víťazkou sa stala **Bc. Kristína Kušíková** (školiťel: RNDr. Matej Šuránek) s bakalárskou prácou s názvom „*Komplexná štúdia adsorpcie toxických iónov na prírodné nanomateriály*“.

Víťazkám a víťazom budú odovzdané diplomy SChemS a poukážky na nákup v internetovom obchode Alza.

7. Informácie zo SNK IUPAC, EuChemS, Chemistry Europe

Ľ. Švorc v mene M. Drábika informoval o **zasadnutí a odbornom seminári SNK IUPAC, ktorý sa uskutočnil 28. 5. 2024 o 13:00 na sekretariáte SChemS** (zápisnica zo zasadnutia je dostupná na schems.sk/wp-content/uploads/SNK_2024_Zapisnica.pdf). Na zasadnutí SNK IUPAC **M. Drábik predložil návrh na voľbu R. Oriňakovej na funkciu novej predsedníčky SNK IUPAC** (po predchádzajúcich diskusiách R. Oriňakovej a M. Drábika, a po jej súhlase s kandidatúrou). V tejto súvislosti prebehli voľby, ktorých sa **zúčastnilo 16 členov SNK IUPAC** prítomných na zasadnutí, s výsledkom: **15 hlasov „za“, 1 hlas „zdržal sa“**. **R. Oriňaková bola zvolená za predsedníčku SNK IUPAC, a to s platnosťou od 1. 6. 2024**. S cieľom zabezpečiť

kontinuitu práce a aktivít SNK IUPAC prebral M. Drábik od 1. 6. 2024 funkciu podpredsedu SNK IUPAC (na obdobie do r. 2027). Bolo taktiež dohodnuté, že M. Drábik odovzdá do januára 2025 R. Oriňakovej know-how a kľúčovú agendu. M. Drábik bude v priebehu rokov 2025 – 2027 vo funkcii podpredsedu spolupracovať s R. Oriňakovou.

Ďalšie kľúčové informácie z priebehu zasadnutia aj odborného seminára SNK IUPAC sú:

- **Vedecká rada IUPAC** – nový orgán IUPAC: I. Lacík – volený člen vedeckej rady IUPAC, informoval *i)* o aktivitách vedeckej rady IUPAC, predovšetkým on-line konzultácie o možných benefitoch „prístupu v zmysle core-vision-calls“ k reštrukturalizácii a aktivitám IUPAC a *ii)* o návrhu stanoviska vedeckej rady o vedeckých cieľoch IUPAC.

- **Gold Book IUPAC:** Súčasný stav – *The IUPAC Compendium of Chemical Terminology* (goldbook.iupac.org/). Príprava reedície je jednou z aktuálne najkľúčovejších aktivít IUPAC.

- **Pure and Applied Chemistry** – **NOVINKA:** Rukopisy vedeckých a prehľadných článkov prijíma redakcia časopisu UŽ NIELEN na pozvanie. Info a kontakt je dostupné na stránke iupac.org/pac-invites-your-submission/.

E. Švorc informoval o nominácii **R. Oriňakovej** medzi „volených členov“ do **Výkonného výboru EuChemS** (*Executive Board Elected Members*) na nové funkčné obdobie **2025-2028**.

Valné zhromaždenie EuChemS sa uskutoční 24.-25. 10. 2024 v Wiley-VCH Verlag GmbH v Berlíne. Uzávierka na registráciu bola stanovená do 17. 9. 2024 (18:00). Za SChemS sa zasadnutia zúčastní R. Oriňaková, ktorá má poverenie aj hlasovať.

Sekretariát EuChemS informoval o **10. Chemickom kongrese EuChemS (10th EuChemS Chemistry Congress)**, ktorý sa uskutoční pod záštitou **Kráľovskej flámskej chemickej spoločnosti (Royal Flemish Chemical Society)** v dňoch **12.-16. 7. 2026 v Antverpách v Belgicku**. K tejto informácii bolo pripojených niekoľko variácií loga kongresu. Ďalšie informácie budú postupne zverejňované na stránke kongresu euchems2026.eu/. Sekretariát EuChemS zároveň požiadal všetky členské spoločnosti o **zváženie záujmu na usporiadanie Chemického kongresu EuChemS v roku 2028**. Návrhy od príslušnej chemickej spoločnosti resp. úmysel usporiadať kongres treba odoslať najneskôr do 30. 9. 2024. Prezentácia jednotlivých kandidátúr prebehne na zasadnutí Výkonnej rady EuChemS vo februári 2025. Informoval E. Švorc.

Prehľad Chemických kongresov EuChemS:

- 2006: August, Budapešť, Maďarsko, organizované Maďarskou chemickou spoločnosťou,
- 2008: September, Turín, Taliansko, organizované Talianskou chemickou spoločnosťou,
- 2010: August, Norimberg, Nemecko, organizované Nemeckou chemickou spoločnosťou,
- 2012: August, Praha, ČR, organizované Českou spoločnosťou chemickou,
- 2014: August/September, Istanbul, Turecko, organizované Tureckou chemickou spoločnosťou,
- 2016: September, Sevilla, Španielsko, organizované Národnou asociáciou chemikov a chemických inžinierov Španielska (ANQUE) v spolupráci s chemickými spoločnosťami v Španielsku,
- 2018: August, Liverpool, UK, organizované Kráľovskou chemickou spoločnosťou,
- 2022: September, Lisabon, Portugalsko, organizované Portugalskou chemickou spoločnosťou,
- 2024: Júl, Dublin, Írsko, organizované Írskym chemickým inštitútom,

- 2026: Júl, Antverpy, Belgicko, organizované Kráľovskou flámskou chemickou spoločnosťou.

R. Fišera podal informáciu o termíne **zasadnutia Chemistry Europe**, ktoré sa uskutoční **v dňoch 6.-8. 10. 2024 v Aténach**. Zároveň požiadal členov o P-SChemS o zváženie účasti na tomto zasadnutí. **P-SChemS schválilo účasť I. Šalitroša** (*Chemistry Europe Fellow 2022/2023*).

Bola zverejnená výzva na predkladanie nominácií na ocenenie „**Chemistry Europe Award**“ v oblasti chémie za udržateľnosť, energiu, materiály a životné prostredie (udeľuje sa každé 2 roky). Výzva na nominácie je otvorená **do 3. 11. 2024**. Ocenenie je dotované peňažnou odmenou vo výške 10 000 € a certifikátom. Prvýkrát bola cena udelená na 49. Svetovom chemickom kongrese IUPAC v Haagu v roku 2023. Bližšie informácie o nomináciách a kritériách sú zverejnené na stránke www.chemistryviews.org/chemistryeuropeaward.

8. Rozličné

- a. Dňa 3. 6. 2024 bola na slávnostnom otvorení konferencie **XXIX. International Conference on Coordination and Bioinorganic Chemistry (ICCBIC, iccbic.sk/)** na Smolenickom zámku odovzdaná **Medaila Jána Gaža prof. Ing. Marianovi Komanovi, DrSc.** (FCHPT STU v Bratislave) za celoživotný prínos pre rozvoj chémie na Slovensku. Za významný prínos pre svetovú vedeckú komunitu bolo **Prof. Masahiro Yamashitovi** (Univerzita Tóhoku, Japonsko) udelené **Čestné členstvo našej spoločnosti**. Slávnostného odovzdávania sa zúčastnil čestný predseda SChemS V. Milata.
- b. Predsedníčka **OS Chémia tuhých látok a mechanochemia, prof. RNDr. Adriana Eštoková, PhD.**, dňa 29. 5. 2024 informovala o zmene vo funkcii predsedu tejto odbornej skupiny. Za nového predsedu navrhla **RNDr. Mateja Baláža, PhD.** zo SAV (KE). Ľ. Švorc sa v mene P-SChemS emailom poďakoval prof. Eštokovej za pôsobenie vo funkcii predsedníčky OS.
- c. V súvislosti s konferenciou **EuroFoodChem XXIII** (11.-13. 6. 2025, Bratislava) bola **v dňoch 13. – 17. 6. 2024 podpísaná trilaterálna zmluva** (tzv. Dohoda o usporiadaní vedeckej konferencie) o spolupráci medzi **Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom (NPPC, zastúpené Ing. Martinom Polovkom, PhD.)**, **SChemS (zastúpené Ľ. Švorcom)** a **FCHPT STU (zastúpené dekanom prof. Ing. Antonom Gatialom, DrSc.)**. Dohoda nadobudla platnosť po podpísaní stranami, ktoré ju uzatvárajú. V tejto súvislosti bola podpísaná aj zmluva medzi EuChemS (za EuChemS Division podpísaná Joana Amaral a prezidentka EuChemS Prof. Angela Agostiano) a SChemS (Ľ. Švorc).
- d. **ZSVTS zverejnilo výzvu na udelenie ocenenia v kategórii (i) Propagátor vedy a techniky a (ii) Plaketa za rozvoj spolupráce** (oceňuje sa člen členskej organizácie Českého zväzu vedekotechnických spoločností). Vyplnené návrhy treba poslať na ZSVTS najneskôr **do 2. 8. 2024**, a to e-mailom (oskenované dokumenty) na adresu zsvts@zsvts.sk alebo poštou na adresu: ZSVTS, Kocel'ova 15, 815 94 Bratislava.

- e. SChemS bude participovať (podobne ako minulý rok) ako partner na **XXXVIII. Seminári pre stredoškolských učiteľov prírodovedných predmetov**, ktorý sa uskutoční v dňoch **22.-23. 8. 2024 na FCHPT STU v Bratislave**. Účastníci semináru (prihlásených je okolo 80 účastníkov) dostanú aj ChemZi a členské prihlášky. **SChemS podporí tento seminár sumou v hodnote 100 €**. Logo SChemS bude uvedené aj v skriptách, ktoré vyjdú pod názvom *Horizonty chémie*.
- f. Dňa **8. 10. 2024 sa v priestoroch Radnice v Banskej Bystrici uskutoční druhý ročník Chemického fóra 2024**. Cieľom fóra je spájať zástupcov orgánov štátnej správy, priemyslu, práce, neziskových organizácií i akademickej obce a posilniť medzi nimi dialóg, spoluprácu, zdieľanie informácií a znalostí o riadení rizík chemických látok na Slovensku, zelenej tranzícii chemického priemyslu a o nahradzovaní nebezpečných látok bezpečnejšími a udržateľnejšími. Bližšie informácie o Chemickom fóre budú známe v priebehu augusta 2024.
- g. Predseda organizačného výboru ŠVK na FCHPT STU v Bratislave **doc. Ing. Juraj Oravec, PhD.** informoval našu spoločnosť o **26. ročníku ŠVK pod názvom „Chémia a technológie pre život“**. Zároveň požiadal SChemS o možnosť zváženia podpory a prevzatia záštity, podobne ako minulé roky. **Konferencia sa uskutoční dňa 20. 11. 2024 (streda)**. SChemS na tejto ŠVK tradične udeľuje dve ocenenia za výnimočný príspevok v oblasti (i) chémie a (ii) aplikovanej chémie.
- h. Z. Cibulková informovala členov P-SChemS o učebnom texte s názvom **„Úvod do termickej analýzy a kalorimetrie“** (autori: T. Dubaj, Z. Cibulková, P. Šimon), ktorý je aktuálne v štádiu posudzovania a vyjde pod hlavičkou FCHPT STU. **P-SChemS podporilo návrh, aby v tomto skripte bolo uvedené aj logo SChemS**.
- i. Predbežný termín najbližšieho zasadnutia P-SChemS – september 2024.
- j. **P-SChemS schválilo nových členov v SChemS (bez uvedenia titulov a členských čísel):**
Štrpka Martin
Klempová Tatiana
Čertík Milan
Ciesarová Zuzana (obnovenie členstva)

Na záver zasadnutia Ľ. Švorc zaželel členom P-SChemS príjemné leto a oddych.

V Bratislave dňa 8. 7. 2024

prof. Ing. Ľubomír Švorc, DrSc.
predseda SChemS